

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HUDBA ČESKÉHO BAROKA - výklad

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0950
Kódování materiálu	VY_32_INOVACE_mix1_evh08
Označení materiálu	evh08_czbaroko_vyklad.doc
Název školy	Gymnázium Kladno
Autor	MgA. Petr Kuna
Anotace	Výukový materiál psaný formou stručných hesel. Text zařazuje hudbu českého baroka do evropského kontextu, uvádí vnitřní dělení, znaky a představitele. Blíže se zaměřuje na tvorbu P.J.Vejvanovského.
Předmět	EVH – Estetická výchova hudební
Tematická oblast	Hudební teorie – dějiny hudby
Téma	České hudební baroko – P.J.Vejvanovský
Očekávané výstupy	Student dovede časově zařadit hudbu baroka, určí hlavní hudební znaky , zná představitele a příklady tvorby českých skladatelů daného období.
Klíčová slova	České hudební baroko
Druh učebního materiálu	Výukový text
Ročník	2.
Cílová skupina	nižší stupeň osmiletého gymnázia
Ověřeno	19.4.2013, O2
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora	

Metodický pokyn

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

HUDBA ČESKÉHO BAROKA – výklad

Znaky ve světě:

- období **1600 – 1750**
- **okázalost**, patos (stav vzrušení, prudkého hnutí myslí...)
- omezení „církevních tónin“ ve prospěch systému **dur/moll**
 - od období hudebního baroka se takřka výhradně využívá dur/mollového systému, který se stává dostačujícím pro několik století
 - teprve později v období romantismu a hudbě 20. stol. se opět častěji využívají tzv „mody“
- odlišení instrumentální a vokální hudby
- rozvíjí se samostatné **instrumentální formy** (např. sólový koncert, fuga, suite...)
- Hlavní představitelé:
 - **Antonio Vivaldi** - Itálie
 - **Johann Sebastian Bach** – Německo
 - **Georg Friedrich Händel** – Německo
 - **Georg Philipp Telemann** – Německo

Baroko v hudbě u nás:

- významnými středisky hudebního života jsou **kostel** a **panské sídlo** (zámek...)
- v období baroka hovořila šlechta u nás většinou německy, francouzsky a italsky, proto byla česká hudba tak cenná

Dělení:

1625 1670 Raně katolické baroko

- **Adam Michna z Otradovic** (Jindřichův Hradec, vánoční píseň „**Chtíc, aby spal**“)

1670 – 1700 střední baroko

- **Pavel Josef Vejvanovský**

1700 – 1750 vrcholné baroko

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- Jan Dismas Zelenka
- Bohuslav Matěj Černožský

do 1780 pozdní baroko

- žáci autorů vrcholného baroka

Pavel Josef Vejvanovský (1640? Hlučín? – 1693 Kroměříž)

- zakladatel **instrumentální** hudby u nás
- působil ve službách olomouckého biskupa v orchestru na zámku v Kroměříži jako **hráč na trubku**
- v roce 1664 byl jmenován **dvorním trumpetistou** kroměřížského zámku a **dómským kapelníkem** při chrámu svatého Mořice v Olomouci
- stal se uznávaným a také bohatým umělcem
- Dnes je na počest skladatele pojmenována **Konzervatoř v Kroměříži**, založena v roce 1949

Dílo:

- vytvořil **množství** zejména **orchestrálních skladeb** (serenády a sonáty), velmi rád obsazoval dechové (zejména žesťové) nástroje, na které ve své tvorbě klade jistý „důraz“; dále tvoří **duchovní hudbu** – mše, žalmy...
 - u Vejvanovského jsou skladby s názvem **serenáda vícevěté** (mají několik samostatných částí), **sonáty** mají pouze **jednu větu**
- napsal celkem cca 120 opusů
- své **partitury** (zápis skladby pro orchestr v němž má každý nástroj vyhrazenou jednu notovou osnovu, takže je možné zapsat noty pro celý orchestr; dirigent čte všechny notové osnovy najednou) podepisoval jako „**polní trubač**“
- např.: Sonata Italica á 12, Sonata Tribus Quadrantibus (Sonáta tří čtverců – Vejvanovský se zabýval číselnou symbolikou v hudbě), mše „Missa brevis“, zhudebnění několika žalmů...